

ΠΑΝΔΩΡΑ.

[Άγνωστος συγγραφέας]

Ἡ γυνή ομοιάζει τὴν σκιάν σου

Κωμωδία εἰς πράξιν μίαν

Μετάφραση: Κωνσταντῖνος Ι. Δραγούμης

(«μεταφρασθεῖσα ἐλευθέρως ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ»)

Πανδώρα, Ἀθήνα

τμ. 21, τχ. 498 (15 Δεκεμβρίου 1870), σ. 417-425

Ἡ ΓΥΝΗ ΟΜΟΙΑΖΕΙ ΤΗΝ ΣΚΙΑΝ ΣΟΥ...

ΚΩΜΩΔΙΑ Εἰς ΠΡΑΣΙΝ ΜΙΑΝ.

Μεταφρασθεῖσα ἐλευθέρως ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ

ΥΠΟ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Ι. ΔΡΑΓΟΥΜΗ.

ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ,
ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ,
ΣΤΕΦΑΝΟΣ.
(ΑΔΗ-ΜΠΟΓΖΟΥ.)

Ἡ σκηνὴ ὑπὸκειται εἰς τὴν σύγχρονον Περσίαν.

«Ἡ γυνὴ ὁμοιάζει τὴν σκιάν σου! Τὴν ἀκολουθεῖς, σὲ φεύγει! Τὴν φεύγεις, σὲ ἀκολουθεῖ!»
ΝΑΜΟΓΝΑ.

Χαριέστατον γυναικὸς θωμάτιον διασκευασμένον κατὰ τὴν ἀνατολικὴν διακόσμησιν.—Πρὸς τὸ βάθος σοφᾶς κεκαλομένης διὰ δέρματος ἄρκτου.—Τὸ βάθος τῆς σκηνῆς εἶναι ἀναπαυκτικόν καὶ βλέπει εἰς κήπους.—Πλάγαια θύραι ἔχουσαι γωνίας περικκομμένας καὶ κλείουσαι διὰ παραπτασμάτων ἐκ σαλίου.—Μικρὸν τραπέζιον ὀστρεῖνον πρὸς δεξιὰ.—Στρωμὰτις σχηματίζοντα ἔδρας.—Ὅπλα.—Κάτοπτρα.—Ἄνθη.—Σκαῦν ἔν οἷς καίονται μύρα.

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ, (ἐξαπλωμένος ἐπὶ τοῦ σοφᾶ, περιβεβλημένος μανδύαν περσικόν· φέρων ἐπὶ τῆς κεφαλῆς σκούρον ἀπὸ ἀστραχὴν καὶ πέδιλα ἐπὶ τῶν ποδῶν).

Ἄναγινώσκει.

«Ἦταν ἀπὸ δῆμα ἄρκτου, καλῶς κατεσκευασμένου δέρματος, ὁ σοφᾶς εἰς τὸν ὅποιον ὁ Χασσάνης ἀνεπαύετο... μαλακὸς ὡς δῆμα γάτας, καὶ ὡραῖος καθὼς τριαντάφυλλον... ὁ Χασσάνης ἐκτὸς τούτου εἶχεν εὐγενεστάτην στήσιν... ἦτο...» Διὰ βολῆ! Διὰ τί νὰ μὴ μιμηθῶ τὸν Χασσάνην!... Τί ὡραῖος ὁ σοφᾶς του!... ἐγεννήθη διὰ νὰ γίνω Πέρσης! Πόσον μὲ ἀρμόζει ἡ θέσις τοῦ Πασσᾶ καὶ λογαριάσω... νὰ γίνω...

(Ἀφίνει τὸ βιβλίον καὶ πίπτει ἐπὶ τοῦ σοφᾶ).

(Φωνάζων.)

Ἄλῃ-Μπαζού!.. Ἄλῃ!

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ, ΣΤΕΦΑΝΟΣ.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ, (εἰσέρχεται φορῶν ἔνδυμα κατὰ τὸ ἥμισυ περσικόν καὶ κατὰ τὸ ἥμισυ ἑλληνικόν, καὶ πλατὺν πίλον μάλλινον.—Ἐπενδύτην περσικὴν μὲ γιλέκον ὑπερή-
του.—Περσικὴν λευκὴν.—Ἐποδήματα μέχρι γονάτων.)

... Κύριε Νικόλαε!

ΝΙΚΟΑ. Κύριε Νικόλαε!.. Ω! Ω!.. γελοίο!.. Τί είπες, άχρηστε;.. Έν τὸ ἐκπλαστόν; ἄλλην μίαν φορὰν!..

ΣΤΕΦ. Θεὸς φυλάξοι!..

ΝΙΚΟΑ. Αἶ! Θεὸς φυλάξοι!.. Θέλω νὰ μάθῃς νὰ ὁμιλῇς καλλίτερα! Λοιπὸν τρέρω σκύλλους χριστιανούς εἰς τὸ σπῆτί μου; Θεὸς φυλάξοι!.. εἰς τὴν Περσίαν!..

ΣΤΕΦ. Ὁ προσπαθήσω, Κύριε, νὰ φωνάζω τὸν Ἄλλᾳχ! Ὁὰ σὲ λέγω ἀπὸ τώρα καὶ εἰς τὸ ἐξῆς Ἐξοχώτατε!

ΝΙΚΟΑ. Τώρα μάλιστα!

ΣΤΕΦ. Πλησίον εἰς σὲ τὸν Ἥλιον, τί εἶμαι ἐγώ;..

ΝΙΚΟΑ. Μία φούντα χῶμα!

ΣΤΕΦ. Οἱ λόγοι σου δι' ἐμὲ εἶναι λόγοι τοῦ Εὐαγγελίου!..

ΝΙΚΟΑ. Ὡ! Ω!.. μπουφρε! βλακὰ! ἀνόητε! ζῶν! τὸ Εὐαγγέλιον!..

ΣΤΕΦ. Ἡ γλώσσά μου εἶπεν ἄλλ' ἀντ' ἄλλων ἢ θελα νὰ εἰπῶ τὸ Κοράνιον!—Συγχώρησόν με, Κύριε, συγχώρησόν με διότι δὲν ἐσυνείθισα ἀκόμη! Γνωρίζεις πολὺ καλλίτερα ἀπὸ ἐμένα, ὅτι μία νέα θρησκεία εἶναι ὀλοκλήρως μελέτη. Συγχώρησόν με λοιπὸν ἐὰν δὲν ἐσυνείθισα ἀκόμη εἰς αὐτὴν καὶ ἐὰν ἀνακατόνω τὸ Ἰσπαχὰν μὲ τὰς Ἀθήνας, χωρὶς νὰ τὸ θέλω βέβαια, διότι δὲν μὲ κατήχησαν ἀκόμη καλὰ εἰς τὴν νέαν μου πίστιν!

ΝΙΚΟΑ. Ἀνακατόνετε τὸν Παράδεισον μὲ τὴν Κόλασιν προδότα!.. Μὴ τὸν Μωάμεθ! Εἶσαι πολὺ ἀχάριστος νὰ λητμονῆς πόσον ἡ τύχη σου ἐμεγάλωσεν. Ἦσο ἄπλοος ὑπηρετῆς, καὶ ὄχι καλός!..

ΣΤΕΦ. Ἄ! ὁ Κκλός!.. εἶναι ὄνομα!..

ΝΙΚΟΑ. Δὲν μὲ κατέλαβες!—Σὲ ἐκαμα Βιζύρην μου!.. μέγαν σύμβουλόν μου!.. Ὁὰ ἦται φύλαξ τοῦ Σερκίου τοῦ ὁποῖον περιμένω, καὶ πρῶτος Εὐνοῦχος!

ΣΤΕΦ. Εὐνοῦχος μὲ μόνον τὸ ὄνομα!

ΝΙΚΟΑ. Ὁὰ ἦσαι πολὺ καλὰ! Ὁὰ πίνῃς ἀπὸ τὸν καπνὸν μου! ἀπὸ τὸ κρασί μου! Ὁὰ τρώῃς καλὰ! Ὁὰ κοιμάσαι καλὰ! Ὅσον δὲ διὰ τὴν ὑπηρεσίαν, Ὁὰ σὲ ὑπηρετῶσιν οἱ μκύροι μου!.. διὰ τί λοιπὸν παραπονεῖσαι;..

ΣΤΕΦ. Οὐράνι! νὰ παραπονεθῶ! ὅταν ἡ τύχη περιέβαλε μὲ μέλι τὸ γεμάτον ἀπὸ ἀμφοσίαν ποτήριον, εἰς τὸ ὁποῖον βάζω τὰ χεῖλη μου!.. ὅταν ὁ ὀρίζων ἐλθῇ μαθὶ χῶμα! ὅταν ἡ δύσις ἦναι στολισμένη μὲ χῶμα τριανταφύλλου!.. διὰ τί νὰ παραπονεθῶ;.. Ἀλλὰ σὺ, Κύριε, ν' ἀφήσῃς τὰς Ἀθήνας καὶ νὰ περάσῃς τὸν Ἰκεανὸν διὰ νὰ ὑπάγῃς εἰς τὴν Βαβυλωνίαν ἐκείνην, ὅπου δὲν Ὁὰ εὖρῃς οὔτε λέγχα; οὔτε θέκτρον, οὔτε ἄλλην κἀμμίαν εὐχαρίστησιν; Ἐξοχώτατε, δὲν ἐπιθυμεῖς τίποτε;

ΝΙΚΟΑ. Τίποτε δὲν ἐπιθυμῶ.

ΣΤΕΦ. Δὲν ἐπιθυμεῖς οὔτε τὸν δρόμον ἐκεῖνον τῆς Ἀε... εἰς τὸν ὁποῖον τόσαις φοραῖς ἐπερίμενα ὡς πηλαργὸς εἰς τὸ ἕνα πόδι τὸν Κύριον Νικόλαον... Σὲ ζητῶ συγγνώμην, ὄλα τὰ εἶδα!..

ΝΙΚΟΑ. Λοιπὸν εἰςθεύεις;

ΣΤΕΦ. Ἦραϊά, μὰ τὴν πίστιν μου, γυναῖκα!

ΝΙΚΟΑ. Δὲν τὴν ἐνθυμοῦμαι πλέον!

ΣΤΕΦ. Εὐγε!

ΝΙΚΟΑ. Τὴν ἀποστρέφομαι!

ΣΤΕΦ. Ἄ! ἄ!

ΝΙΚΟΑ. Ἡ καρδίκα της εἶναι βράχος!

ΣΤΕΦ. Τὴν γνωρίζω μὲ τὸ περὶ πάντων! Ἀλλὰ τὸ μῖσος κἀμμικὰ φορὰ εἶναι ἐξάδελφος τῆς ἀγάπης, καὶ φοβοῦμαι μήπως ἐπιστρέψῃ πάλιν ὁ ἐξάδελφος αὐτός!

ΝΙΚΟΑ. Πόσον κακὰ μὲ γνωρίζεις καὶ πόσον μάλιστα εἶναι ὁ φόβος σου! Ἀλλὰ θέλω νὰ σὲ διηγηθῶ τὰ αἴτια τοῦ μίσους μου, καὶ ἔπειτα κρίνε μόνος σου!.. Τὴν ἠγάπων καὶ ὅταν ἀκόμη ἐζῆ ὁ σύζυγός της. Τότε ὅμως τὴν ἠγάπων μὲ εὐλάβειαν!..

ΣΤΕΦ. Ἡ ὁποία εἶναι λαμπρά!..

ΝΙΚΟΑ. Ἐκλεπτοὺς τὰ πυρὰ τὰ ὅποια ἤναπτον τόσα θέλητρα!

ΣΤΕΦ. Ὁ σύζυγός της ἀπέθανε!..

ΝΙΚΟΑ. Καὶ ἐν τούτοις ἡ εὐλάβειά μου ἐσεβάσθη τὰ δάκρυά της ὀκτὼ ὀλοκλήρους ἡμέρας. Συνώδευεν αὐτὴ εἰς τὸν τάφον μὲ τόσους πόθους τὸν σύζυγόν της, ἐνῶ αὐτὸ δὲν ἄφινε κἀνένα πόθον. Τότε τῇ ἐπρόσφερα τὴν χεῖρά μου.—«Εὐχαριστῶ, μὲ ἀπῆντησε, θὰ μείνω χήρα.» Ἀφοῦ παρῆλθε τὸ ἤμισυ πένθος ἐπιχειρῶ δευτέραν ἀπόπειραν, ἀλλὰ καὶ δευτέρᾳ ἀρνήσῃς. Μετὰ παρέλευσιν πολλῶν ἡμερῶν προτείνω καὶ πάλιν περὶ γάμου, ἀλλὰ καὶ ἐκ τρίτου μὲ ἀρνεῖται. Καὶ ὅμως δὲν κατεβλήθη. . . ὁ χρόνος περᾶ. . . καὶ τετάρτην φορὰν μὲ ἀρνεῖται. . . Εἰς τὸ διάστημα λοιπὸν ὀλίγων μηνῶν μὲ ἤρνεῖτο πέντε φορὰς! Ἐγὼ ὅμως χωρὶς νὰ λογαριάσω πόσαις φοραῖς ἀπέτυχᾶ, τὴν πέρνω τὸ κατόπι, καθὼς σκυλί, καθὼς σκυῖα, τὴν παρακολουθῶ καταπόδας ὅπου καὶ ἂν ὑπάγῃ, ἀδιακόπως περιποιοῦμενος αὐτήν. Τὴν βλέπω καθημερινῶς καὶ μέσα εἰς τὸν κόσμον καὶ ἐκτὸς αὐτοῦ. Παντοῦ, ὅπου καὶ ἂν εὐρεθῶμεν, τὴν ἐκρᾶζω τὸν ἔρωτά μου. Τὴν συνοδεύω εἰς τὸ θέατρον, εἰς τὸν κόσμον, εἰς τοὺς περιπάτους. Αὐτὴ ἐν τούτοις δὲν μου δεικνύει κἀμμίαν κλίσιν. . . καὶ ἐνόσῃς ὁ ἔρωτός μου αὐξάνει. . . τόσον περισσότερον μὲ ἀποβάλλει.

ΣΤΕΦ. Ὁ τρόπος αὐτὸς μὲ φαίνεται ὄχι ἐξυπνός! δὲν πρέπει νὰ ἀκολοθῶμεν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὰς γυναῖκας τὰς ὁποίας ἀγαπῶμεν! Διότι αἱ καρδίαι αὐταὶ αἱ ιδιότροποι καὶ αἱ ἐλαφραὶ μᾶς ἀγαπῶσι τόσον περισσότερον ὅσον ὀλιγώτερον ἡμεῖς τὰς ἀ-

γαπώμεν! Ἐγώ, ἐὰν ἤμουν εἰς τὴν θέσιν σου, θὰ ἔκρυπτα μυστικὸν τὸ αἰσθημά μου. Ἴσως σήμερον σὲ ἀγαπᾷ ἡ ὠραία ἐκείνη, καὶ δὲν θὰ παραξενευθῶ διόλου ἐὰν σὲ ἠγάπησεν. . . ἀπὸ ἀνεχώρησες!

ΝΙΚΟΑ. Ὅχι! . . . τοιοῦτον αἰσθημα δὲν εἶναι ἀξία ποτὲ νὰ ἔχη, καὶ δὲν πιστεύω τοῦτο, διότι θὰ ἦναι τὸ αὐτὸ ὡς νὰ κτίσω ἐπάνω εἰς τὴν ἀμμον! . . . Ἄ! καὶ ὅμως ἤθελα νὰ μ' ἀγαπήσῃ! . . . Διέβωλε! θὰ τὴν ἐκδικηθῶ! . . .

ΣΤΕΦ. Θὰ ἦναι νόστιμον παιγνίδι!

ΝΙΚΟΑ. Τί ἐνοσεῖς μὲ τοῦτο;

ΣΤΕΦ. Βεβαιώσου, Κύριε, ὅτι μία λέξις ἀπὸ τὴν ἀστιατον αὐτὴν θὰ σὲ θέσῃ πάλιν ὑποκάτω ἀπὸ τὰ πόδια τῆς. Ὁ Ἄλῃ-Μπαζοῦ γνωρίζει τὴν καρδίαν τοῦ ἀνθρώπου!

ΝΙΚΟΑ. Ποτέ! . . . Ποτέ!—Τὴν περιφρονῶ τόσον ἔσον τὴν ἠγάπων! Ἐλεγε; ὅτι αὐτὴ δύναται νὰ τολμήσῃ νὰ μὲ γράψῃ;—Ἄς τὸ κάμῃ! . . . θὰ τῆς ἐπιστρέψω ὀπίσω τὸ γράμμα τῆς χωρὶς νὰ τὸ διαβάσω! Μάλιστα. . . εἶναι ἀδύνατον, καὶ ἀνόητος θὰ ἦναι νὰ τὸ περάσῃ ἀπὸ τὸν νοῦν τῆς, νὰ ἔλθῃ. . . νομίζουσα ἀκόμη ὅτι θὰ μὲ κάμῃ νὰ τὴν ἀγαπήσω. . . εἰς τὴν Περσίαν! . . . ἐδῶ! . . . εἰς τὸ σπῆτί μας! . . .

(Ἐμφανίζεται ἡ Μαργαρίτα πρὸς τὰ ἀριστερά.)

Μπα! νὰ τὴν! . . .

ΣΤΕΦ. Ἀλλοίμονον! . . . πολὺ ὀγλήγωρη εἶναι! . . . Ἐπῆρε θέσιν εἰς τὸ δευτέρον πλοῖον!

(Ἐξέρχεται εἰς μίαν κίνησιν τῆς χειρὸς τοῦ Νικολέου.)

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ, ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ.

ΝΙΚΟΑ. Μαργαρίτα! . . .

ΜΑΡΓ. Νικόλαε! . . .

ΝΙΚΟΑ. Σὺ, εἰς Περσίαν, σὺ; . . .

ΜΑΡΓ. Ἐγώ.

ΝΙΚΟΑ. Ποῖον ἔρχεσαι νὰ ζητήσῃς ἐδῶ; . . .

ΜΑΡΓ. Μήπως τοῦτο εἶναι ἀνόητον; . . . Ὅχι εἶναι.

ΝΙΚΟΑ. Χωρὶς νὰ σὲ κατηγορήσω διόλου, σὲ λέγω τὴν ἀλήθειαν, ἐτρόμαξῃ.

ΜΑΡΓ. Καὶ ἐμαγεύθης;

ΝΙΚΟΑ. Ἐμαγεύθην; . . . Πῶς! Ἐὰν ἤμην εἰς τὰς Ἀθήνας, θὰ ἔλεγον: ναί! . . . ἀλλ' ἐδῶ, Κυρία μου, εἰς τὴν Περσίαν, ὅπου ὁ σεβασμὸς διὰ τὰς γυναῖκας δὲν ὑπάρχει καὶ μ' ἐπιτρέπει νὰ ἦμαι εἰλικρινὴς πρὶν ἢ γίνω εὐγ. . .

ΜΑΡΓ. Λέγεις λοιπὸν: ὄχι!

ΝΙΚΟΑ. Λέγω. . . ὅτι ἐτρόμαξῃ! ὄχι περισσότερον.

ΜΑΡΓ. Τὰ ἦθη τούτου τοῦ τόπου σὲ κάμνουν νὰ ἐμιλῆς κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, διότι δὲν μ' ἐλαλοῦσαι οὕτως εἰς τὸ δωματίόν μου.

ΝΙΚΟΑ. Διὰ τοῦτο καὶ ἐγὼ σοῦ ἐσήκωσα τὸ βάρος νὰ μὲ βλέπῃς ἐκεῖ.

ΜΑΡΓ. Ἀλλὰ δὲν σκέπτεσαι τίποτε ἀφ' ὅσα λέγεις! Εἰς ποῖον ἀπὸ τοῦς δύο μας ἦσαν ὀχληραὶ αἱ ἐπισκέψεις σου;

ΝΙΚΟΑ. Διόλου βέβαια εἰς ἐμὲ, ὁ ὁποῖος ἤθελον νὰ τὰς κάμω αἰωνίας, διὰ νὰ ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ σὲ νομρευθῶ.

ΜΑΡΓ. Ὁ τρόπος αὐτὸς ἦτο καλὸς διὰ τὴν ἐποχὴν εἰς τὴν ὁποίαν εὐρισκόμεθα! . . . Νὰ νομρευθῶμεν ἐσήμαινε νὰ μὴ ἴδωμεν πλῆιον ὁ εἰς τὸν ἄλλον! . . . Οἱ ἄνθρωποι τοὺς ὁποῖους ὀλιγώτερον βλέπομεν εἰς τὴν πατρίδα μας εἶναι οἱ σύζυγοί μας.

ΝΙΚΟΑ. Καλὰ! . . . εἶχα ἀδικον λοιπὸν νὰ παραπονῶμαι καὶ νὰ ἀρήσω τὰς Ἀθήνας! Τόσαι ψυχρότητες, τὰς ὁποῖας ἐδεικνυες διὰ τὸν ἔρωτά μου, ἦσαν λοιπὸν καλὸς οἰωνός. Μὲ ἤρκεισο τὴν χεῖρά μου, ἔνεκα καθαρὰς ἀγάπης, καὶ ἐδιώχθην διὰ νὰ ἀγαπηθῶ! Ἄ! Μαργαρίτα! . . .

ΜΑΡΓ. Καὶ ἐν σήμερον ἐδεχόμην; . . .

ΝΙΚΟΑ. Μαργαρίτα! . . .—Εἶναι πολὺ ἀργά!

ΜΑΡΓ. Πολὺ ἀργά; . . .

ΝΙΚΟΑ. Ἡ πείρα μὲ κάμνει νὰ ἔχω ὑποψίας κατὰ τῆς μαγείας. Μὲ ἔκαμες σώφρονα! Φοβοῦμαι μήπως πάλιν δελεασθῶ καὶ χάσω τὴν ἀξιοζήλευτον ἀνάπαυσίν μου! . . . διότι βλέπω τὴν παγίδα τῶν λύκιων κρυμμένην μέσα εἰς τὰ ψευδῆ ἄνθη! . . .

ΜΑΡΓ. Ἄλλ' ἔρχομαι. . .

ΝΙΚΟΑ. Ἐρχεσαι. . .—Τώρα πλέον ἀνακαλύπτω ἐν σχέδιον βάρβαρον!—Ἐρχεσαι διὰ νὰ ἴδῃς εἰς ποῖαν θέσιν μὲ ἔφερον ἡ ἀπελπισία; Ἀλλὰ μὴ νομίσῃς ὅτι θὰ θρακμεύσῃς! . . . Ἐμμενα σταθερὸς καὶ ἀφοβὸς ἀπέναντι τῆς Θεᾶλλης καὶ εἰς τὰς σκληρότητας σου ἐδειξά θάρρος! Ἐποφέρω μὲ γενναϊότητα τὰς περιφρονήσεις σου, καὶ εὐρίσκω ἀνάπαυσιν εἰς τοὺς ὠραίους αὐτοὺς κήπους!

ΜΑΡΓ. Ἀνάπαυσιν;

ΝΙΚΟΑ. Λαμπρὰν ἀνάπαυσιν, καὶ γλυκυτέραν μάλιστα ἀπὸ τὴν ἀνάπαυσιν τοῦ μοναστηρίου τοῦ Μεγάλου Σπηλαίου!

ΜΑΡΓ. Δὲν θὰ ὑπάγῃς εἰς τὸ μοναστήριον;

ΝΙΚΟΑ. Ἐγίνα Στρατήτης!

ΜΑΡΓ. Ἐνόμιζα ὅτι τὸ μοναστήριον ὠφελεῖ εἰς τὰς λυπημένας καρδίας!

ΝΙΚΟΑ. Νομίζεις λοιπὸν ὅτι τὸ νὰ κατασκευάζῃ τις ποτὰ καὶ νὰ σκάπητῃ τὸν τάφον του εἶναι πράγματα παρηγορητικά; . . .—Εἰπέ μου περὶ ὀπίου! περὶ ὠραιότητων αἰ ὁποῖαι δὲν αἰσθάνονται! περὶ μεθυστικῶν ἀρωμάτων τῆς Ἀσίας! καὶ περὶ σερυπητιῶν! . . . Ἀπερρόφηθην ἀπὸ ἔρωτα μοναδικὸν καὶ ἀθῶον! καὶ ἤλθα εἰς τοὺς τόπους αὐτοὺς νὰ κάμω δῶδεκα τοιούτους! Θέλω νὰ σκορπίσω ἐδῶ καὶ ἐκεῖ

τούς κρίκους τῆς ἀλυσίδας μου, καὶ διὰ τὴν τιμωρήσω τὴν καρδίαν μου διότι ὑπῆρξε τόσον θερμὴ, θέλω νὰ κατασκευάσω τὸ ἀλλόκοτον αὐτὸ ὄργανον μίαν ἀγκυρὰν, θέλω νὰ κινῶνται τὴν θυτίαν ὀλίγον κατ' ὀλίγον, ὥστε νὰ λαμβάνωσιν ἀπὸ αὐτὴν, καὶ ἂν πρέπει νὰ δώσω μέρος τι ἐξ αὐτῆς. . . νὰ τὸ δώσω φύλλον φύλλον!

ΜΑΡΓ. Ἴδου ὠραία σχέδια τὰ ὁποῖα ἐκφράζεις μὲ ὠραίας συνθηματικὰς λέξεις!

ΝΙΚΟΑ. Τί μὲ μέλλει! . . . ἂν ᾖναι ὠραία! . . . Ὁ ἔρωσ εἶναι ἓνα κομμάτι μέταλλον πολύτιμον ἀκατέργαστον! ἀλλ' ὅταν πικρατηρήσωμεν πόσον κακῶς πληρύνεται, ἀνόητος καὶ βλάξ εἶναι ἐκεῖνος ὅστις τὸ διατηρεῖ καὶ δὲν κόπτεται ἀπὸ αὐτὸ νόμισμα! — Κακῶς καὶ ἐγὼ, Μαργχαρίττα, ἐπληρώθην, καὶ δὲν παρπονοῦμαι ἐν τούτοις, σὺ τὸ λέγεις ἐντίμως! — Μετέφραξα τὸ ὄνομά μου εἰς τὴν Τουρκικὴν γλῶσσαν, τὰ ἦ'η μου ἔκαμα Τουρκικὰ, καὶ κἀθημαί ὅπως οἱ Τούρκοι! . . . ἠγάπων πάντοτε νὰ ζῶ καθήμενος ὀριζαντίως, καὶ τὸ χαρέμι μ' ἐθέλησε περισσότερο ἀπὸ τὸ μοναστήριον. Τώρα λοιπὸν κατοικῶ τὴν Περσίαν, καὶ εἶμαι Πασσᾶς, Πασσᾶς καλλίτερος ἀπὸ τοῦ Πασσάδης οἱ ὁποῖοι ἐγέναν ἐκ περιστάσεως, καὶ Πασσᾶς καλλίτερος ἀπὸ τὸν Πασσᾶν ὁ ὁποῖος ἐγεννήθη Πασσᾶς!

ΜΑΡΓ. Καὶ ἐγὼ ἡ ὁποῖα ἐμεμφόμην ἤδη τὸν ἐαυτόν μου διὰ τὴν ψυχρότητά μου! Ἄ! ἀγκυρῆτά μου, Νικόλαε, εἶδειξα πολὺν ἀπλότητα; Ὅταν ἔμαθα ἀπὸ τοὺς φίλους σου ὅτι τόσον ταχέως ἀνεχώρησες, ἐνόμισα ὅτι αἱ ἀρνήσεις μου σ' ἔκαμαν ν' ἀναχωρήσης, ἐπειδὴ ἐφοβείτο μήπως ὁ τόσος ἔρωσ σου σὲ κάμῃ νὰ περιπέσης εἰς ἄλλην τινα περιπέτειαν! — Βεβαίως, δὲν πιστεύω τὰς μεγάλας λύπας, ἀλλὰ ἀμφισβῆλω καὶ διὰ τὰς ταχείας θεραπείας; καὶ ἐσκεπτόμην ὅτι, ὅσον καὶ ἂν πολεμηθῆτε, εὐρίσκεται εἰς ἀνάρρωσιν πρὶν ἢ θεραπευθῆ!

ΝΙΚΟΑ. Τοῦτο εἶναι ἀληθῶς ἐκπληξίς! . . . κάθε ἄνθρωπος ἔχει τὰς ἐδικὰς του ἐκπληξίς, Μαργαρίτα! Καὶ ἡ παρουσία σου εἰς ἐμὲ εἶναι ἐκπληξίς. Σὺ, Κυρία μου, πῶς ἀπεφάσις ν' ἀφήσῃ τὰς Ἀθήνας εἰς τὴν καρδίαν τοῦ χειμῶνος! . . . Νὰ ἐπιβιβάσῃς μέσα εἰς πλοῖον τόσον ταχέως! . . . νὰ ὑποφέρῃς τὴν νυκτίαν! . . . Πῶς ἀπεφάσις νὰ ἀντικρύσῃς τοὺς κινδύνους ἐνὸς κοπιαστικοῦ ταξιδίου, καὶ νὰ διατρέξῃς χώραν περισσότερο ἢ κατὰ τὸ ἡμῖν ἀγκυρῶν, διὰ νὰ ἔλθῃς εἰς τὴν χώραν τῶν οὐρί! . . . Τοῦτο σὲ ἐσυμβούλευον νὰ τὸ ἀπορᾶσις εἰς τὰς Ἀθήνας! . . . — Μὰ τὴν ἀλήθειαν, παράδοξος εἶναι ἡ φαντασία σου! Εἰς τὴν Ἑλλάδα νὰ λέγῃς «ὄχι, δὲν θέλω!» Ἐδῶ, εἰς τὴν Ἀσίαν «συγκατανεύω.» Ἐκεῖ, ὄχι, θὰ μείνω χήρα! — Ἐδῶ πάλιν «Ἄς ᾖναι, λάβε

τὴν χειρά μου!» Χθὲς νὰ λέγῃς «ὄχι!» Σήμερον ναί!» Αὐριον λοιπὸν τί θὰ εἶπῃς;

ΜΑΡΓ. Αὐριον . . . θὰ εἶπῶ «ὄχι!» — Εἶσαι πολὺ ἠλίθιος, Νικόλαε, νὰ πιστεύῃς ὅτι ἦλθες ἐδῶ διὰ λογαριασμόν σου, διότι δὲν εἰσπόμενα νὰ καταπνίξω τὴν ἀπόλυτον ἐπιθυμίαν νὰ μὴ εὐρω καρδίαν τὴν ὁποῖαν δὲν ἠθέλησα! . . . Ἐὰν ἔκαμνα τοῦτο θὰ ἐφαινόμην πολὺ ἀνόητος . . . ἢ πολὺ ἐρωτόληπτος . . . γελοῖα πράγματτα, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ διαφεύσω. Καλλίτερον τὴν πρώτην στιγμὴν εἶχες ἐννοήσει, καὶ ἀφοῦ . . . εἰς τὴν Περσίαν . . . δύναται τις νὰ ἐκφρασθῇ τὴν ἀλήθειαν, θὰ σοῦ εἶπῶ, πατρικὰ, ὅτι ἄφησα τὴν Ἑλλάδα! τὰς Ἀθήνας! τὸν χειμῶνα! τὸν χορόν! τὴν μουσικὴν! μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ ἴδω τὰ ὀλέθρια ἀποτελέσματα τῶν ἀρνήσεών μου! Ἦλθον εἰς τὰ μέρη αὐτὰ, τὴν ὅποια λέγεις ἄγρια, νὰ θαυμάσω τὰς λύπας τὰς ὁποῖας ἐπαθεῖς ἀπὸ τὰς ἀρνήσεις μου ἦλθον νὰ ἀπολαύσω τὸν θρίαμβόν μου καὶ ἐπειδὴ εἶμαι ὑπερβολικὰ φιλάρεσκος, ἦλθον νὰ ἴδω τὰς ἐπιτοχίας μου καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ἀτυχίαν σου!

ΝΙΚΟΑ. Λοιπὸν! ὄχι! βλέπεις! . . . οὔτε ἔγνων παρπονίου δὲν ἔχω! — Βεβαίως, εἰς τὴν υπερηφάνειάν σου σκληρὰ τιμωρὶα εἶναι νὰ μὲ βλέπῃς ὅτι πολὺ μικρὰν εἶμαι τοῦ νὰ σκέπτομαι τὸν θάνατον! Μία πιστολιὰ θὰ ἐτίμα τὰ θέλγυτρά σου! Ἡ δόξα σου θὰ ἐμεγάλωνεν ἀπὸ τὴν καταστροφὴν αὐτὴν. . . θὰ μὲ κατεπάτεϊς! . . . — ἀλλ' ὄχι, εἶμαι φιλόσοφος! Ἐγὼ πρῶτος γελῶ διὰ τὸν μακαρίτικον ἔρωτά μου, καὶ, ἐπειδὴ ἀπὸ τὰ ἀνθη δὲν ζητοῦμεν ἄλλο πρὸς τὴν εὐωδίαν, θέλω καὶ ἐγὼ νὰ κλείσω τὴν καρδίαν μου εἰς τὸ ἐρωτικὸν ἐμπόριον, νὰ μεταχειρισθῶ τὴν γυνικαίως τὸ ἐφήμερον ἄνθος, νὰ τὴν λάβω χωρὶς ἐπιθυμίας, νὰ τὴν ἀφήσω χωρὶς πόθους, νὰ τὴν ἀπολαύσω ὀλίγην ὥραν. . . καὶ νὰ τὴν ρίψω ἔπειτα! — Πολὺ ἀνόητος εἶναι ἐκεῖνος ὅστις, ἀφοῦ ἀπατηθῆ εἰς τὸν ἔρωτά του, ἐπιμένει. Ἐγὼ τοῦλάχιστον, ἀφοῦ ἀδιάσω τὸ ποτήριόν μου, θὰ τὸ σπάσω, διότι φοβοῦμαι μήπως τὸ κρασί τὸ ὁποῖον ἐπιον, ἀφοῦ ζηρανθῆ εἰς τὸν λεπτόν του ὕκλον, κατασταθῆ φαρμάκι.

ΜΑΡΓ. Τότε λοιπὸν φόρεσε κορδέλαις πράσιναις, ἀγαπητέ μου μισάνθρωπε!

ΝΙΚΟΑ. Εἰς πολλὰ πράγματα ἡ Ἀσία εἶναι ἀνωτέρα τῆς Ἑλλάδος!

ΜΑΡΓ. Καὶ ἡ πολυγαμία εἶναι ἀξιοσημείωτος πρῶτος!

ΝΙΚΟΑ. Βεβαίως! . . . ὁ σύζυγος, εἰς τὸν τόπον μας, οἰεῖται νὰ ᾖναι κεκλεισμένος εἰς τὸ σπῆτί του, καὶ καθὼς καταίκα δεμένος μὲ σχοινί, νὰ βόσκη δὴλν του τὴν ζῶν, περιορισμένος μέσα εἰς στενὸν κύκλον!

ΜΑΡΓ. Καὶ ἐὰν τὸ χόρτον τὸν ἀρέσκῃ; . . .

ΝΙΚΟΑ. Τὸ σχοινὶ ὅμως δὲν τὸν ἀρέσκει! Ὁ ἀνθρώπος εἶναι ὡς πρὸς τοῦτο λύκος! χωρὶς νὰ λογαριάζωμεν ὅτι εἰς τὸν κόσμον αὐτὸν βαρυνόμεθα τὰ πάντα ἀνεξαιρέτως, τὴν γυναῖκα τὴν ὁποῖαν θαυμάζομεν διὰ τὴν ὠραίαν τῆς φωνῆν. . . καθὼς καὶ ταῖς ὠραιότεραις μουσταλευραῖς!

ΜΑΡΓ. Ἐ! τότε θὰ ἦτο ὁ μαργαρίτης τῶν κακοῦθων συζύγων! . . .

ΝΙΚΟΑ. Δὲν εἶπα ὅσα ἤθελα νὰ εἰπῶ! . . . Γνωρίζω τὰς Ἀθήνας, ἐγὼ! καὶ ἐπειδὴ ἡ τελειότης μὲ πολλὴν δυσκολίαν εὐρίσκεται εἰς τὸν κόσμον αὐτὸν, ἡ Κυρία ἄλλοτε μὲν εἶναι μελαγχροινὴ, καστανὴ, ἢ ξανθὴ! ἢ τὸ ἓν ἢ τὸ ἄλλο. . .

(Ἡ Μαργαρίτα κἀμνε κίνησιν τινα).

Ἦ! γνωρίζω πολὺ καλὰ τὴν χρυσὴν σκόνιν. . . τὴν μαύρην. . . τὸ βενετικὸν κόκκινον! Ὅλα αὐτὰ ὅμως δὲν εἶναι ἄλλο παρὰ τεχνικὰ μέσα, ὃ δὲ σύζυγος ὅστις γνωρίζει τὸ μυστικὸν τῶν θεάτρων, ἀνακαλύπτει εὐκολώτερον ἀπὸ πάντα ἄλλον τὰ λαθραῖα αὐτὰ παιγνίδια, ἀπὸ τὰς τριχὰς αὐτὰς τὰς ὁποίας βλέπει νὰ βάρωνται κάθε πρωΐ!

ΜΑΡΓ. Εἰς τὴν περίστασιν αὐτήν. . . ἔκλεξε τὸ χρῶμα τὸ ὁποῖον σὲ ἀρέσκει μεταξὺ ὄλων. . .

ΝΙΚΟΑ. Πολὺ καλὰ. . . ἀλλὰ καὶ ὁ ἴδιος ἀνθρώπος μεταβάλλεται! Τὴν ἡμέραν τοῦ γάμου εἶναι ξανθός! αἱ ὀρέξεις μεταβάλλονται. . . τὴν ἐπομένην ἡμέραν ἀγαπῶμεν τὸ κόκκινον χρῶμα!—Εἰς τὸ ἠθικόν, Κυρία μου, χειρότερον ἀκόμη συμβαίνει! Εἶναι παραδεδεγμένον, χωρὶς πολυλογίαν, ὅτι μία γυνὴ ὅσα καλὰ αἰσθήματα καὶ ἂν ἔχη καὶ ὅσον καλὴν ἀνατροφὴν καὶ ἂν ἔλαβεν, ἔχει πάντοτε περιορισμένον τὸ μέρος τῶν ἀρετῶν! Ἐπειδὴ λοιπὸν αἱ γυναῖκες μας δὲν ἔχουσιν ὅλα ὅμοια τὰ δῶρα, τὸ μέρος τῶν προτερημάτων τὰ ὁποῖα ἔχουν μᾶς φαίνεται πάντοτε ἐναντίον πρὸς τὰ προτερήματα τὰ ὁποῖα ἐπιθυμοῦμεν, τόσον μέγιστα ὥστε, ἀφοῦ πηρέσθωσι δύο ἢ τρία ἔτη, θὰ ἐδίδομεν τὰς ἀρετὰς τὰς ὁποίας ἔχουσι δι' ἐκείνας τὰς ὁποίας δὲν ἔχουσι, ἀνταλλάσσοντες μίαν εὐτυχίαν τὴν ὁποῖαν τόσα ἀγκάθια διατρύπῃσι!

ΜΑΡΓ. Πῶσον γένος κακαδικάζεις, Κύριε; . . . Βομβαρδίζεις τὸ ἐδικόν μας καὶ, ἀφοῦ μεθύσης ἀπὸ τὴν ἐπιτυχίαν, στρέφεις ἐναντίον σου τὰ πυρὰ τῶν πυροβόλων σου, καὶ ἀνευ διακρίσεως κτυπᾷς τὰ ἐδικὰ σου στρατεύματα!

ΝΙΚΟΑ. Εἶμαι αὐστηρὸς, ἀλλὰ συγχρόνως εἶμαι καὶ ἀμερόληπτος, καὶ μὴ μὲ κρίνης εἰμὴ ὅταν εὐρίσκωμαι εἰς τὴν κοινωνίαν. . .

ΜΑΡΓ. Εἰς τὴν Ἑλληνικὴν κοινωνίαν! . . .

ΝΙΚΟΑ. Βεβαίωτατα! . . . Ἡ Ἑλλάς καὶ ἡ κοινωνία μας εἰσέρχονται εἰς τὴν λάσπην καὶ εἰς τοὺς βαθεῖς λάκους τῶν τροχῶν, τῆς ἀνοήτου πείρας καὶ

τῆς παλαιᾶς προλήψεως! Καὶ δι' ἐκείνον ὅστις ἐφυγεν ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα καὶ ἐταξείδευσεν, ἡ κοινωνία σου δὲν εἶναι πλέον ἄλλο εἰμὴ μούμια!

ΜΑΡΓ. Ἀλήθεια, ἀς ὁμιλήσωμεν ὀλίγον διὰ τὴν πολυγαμίαν! . . .

ΝΙΚΟΑ. Ναι, συμφωνῶ, ἀς ὁμιλήσωμεν διὰ τὴν πολυγαμίαν, χωρὶς ὅμως νὰ περιπαίζωμεν τὸ ἔθιμον αὐτὸ, τὸ ὁποῖον ὅσον δύναται περισσότερον πλησιάζει εἰς τὴν τελειότητα! Ἐδῶ τὰ πάντα εἶναι ἡδονή, τί εἶναι στενοχωρία δὲν τὸ γνωρίζομεν. Δὲν ὑπάρχουσι κοσμήματα εἰς τὸν λαϊκόν! οὔτε σχοινίον εἰς τὸν πόδα! Οὔτε μάνθρα διὰ πρόβατα! . . . Ἐγὼ καθήμενος κλεισμένος μέσα εἰς τὸ πλάτιον αὐτὸ, καὶ μακρὰν ἀπὸ ἀπεθῆ βλέμματα εὐρισκόμενος, περιμένω ἓνα ὀλόκληρον γυναικωνίτην! εἴκοσι πρώταις ἀγαπητηκίς! εἴκοσι σουλτάναϊς! ὅλαι δὲ αὐταὶ θεωροῦσι τιμὴν τῶν καὶ γλυκυτέραν τῶν ἐλπίδα ὅταν ἀξιωθῶσι, μὲ τὸ δῶρον τοῦ μανθῆλιου μου, ἓν ἐλέμμα εἰνοϊκόν τοῦ . . . κυρίου τῶν! . . . — Αἱ γυναικῆς μας εἰς τὰς Ἀθήνας, σκέπτονται ὀλιγώτερον νὰ μᾶς ἀρέσωσιν, ἐπειδὴ ἡ μικρότερα τῶν φροντίς εἶναι νὰ κερδήσωσι τὴν ἀγάπην μας, καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν σκέπτονται νὰ μᾶς κάμνωσι τὸν ἔρωτα! Διὰ τί; Διότι καθεὶς εἰς τὴν Ἑλλάδα δὲν ἔχει παρὰ μίαν μόνον γυναῖκα. . . ἐκεῖ λοιπὸν εἶναι τὸ μονοπώλιον. . . ἐδῶ δὲ ὁ συναγωνισμός! Ἰδοὺ λοιπὸν πόσον καλὰ ἔχω καμωμένα τὸν γυναικωνίτην μου! Ἐχω εἴκοσι συζύγους! ἡ μία θὰ ἔχη τὸ χρῶμα κόκκινον καὶ τριανταφυλί! αἱ ἄλλαι λευκόν—φαιόν—μελαγχροινόν—ἐλαϊόχρουν, σιάλαν ὀλόκληρον χρωμάτων, ἀπὸ τὸν ἔβανον ἕως εἰς τὸν ἀλάδαστρον! Τα μάλλια τῶν θὰ ἦναι μαῦρα, μελαγχροινὰ, καστανα, κόκκινα, λάμποντα, ὡς κύματα, κοντὰ, ἢ μακρὰ! Κάθε μία θὰ ἔχη τὴν ἰδιαιτέραν τῆς ὠραιότητα, καὶ τὰ κάλλη τὰ ὁποῖα πλάττουν αὐταὶ αἱ ἴδιαι, καὶ αὐτὰ θὰ ἔχουσι, καθὼς τὸ χρῶμα τῶν, τᾶξις διαφόρους! Κάθε μία θὰ ἔχη τὴν ἰδιαιτέραν τῆς ἀρετῆν—γλυκύτητα ἢ σταθερότητα—πνεῦμα ἢ ἀφοσίωσιν—αἰσθημα ἢ σύθυμιαν. . . τόσον καλὰ ὥστε, ἐὰν φέρω πλῆσιον κάθε μίαν γυναῖκα ἀτελῆ ἀπὸ τῆς δεκαεννέας ἄλλας, ἔχω μίαν γυναῖκα τελείαν!

ΜΑΡΓ. Σύζυγον ἔχεις; ὄχι βέβαια! . . . Τὸ πολὺ πολὺ μίαν ἀνθοδέσμην! ἓνα κόσμον οὐρί! . . . ἐκ τούτου δὲ συμπεραίνω ὅτι ἡ Ἑλλάς, ἡ ὁποία σήμερον εἶναι ἡ ἀσπονδὸς ἐχθράσου, τυχαίνει ὀλίγην ἀκόμη ἐκτίμησιν ἀπὸ ἐσὲ ἐπειδὴ, ἀφοῦ ἀναγνωρίζης εἰς ἡμᾶς τὴν ποιότητα, δὲν πιάνεσαι εἰμὴ εἰς τὴν ποσότητα! Ἐικοσι γυναῖκας τῶν Ἰνδιῶν ἀντιπαραβάλλεις μὲ μίαν Ἑλληνίδα! Πολὺ μᾶς ἐκολάχυσες διὰ νὰ σὲ εἰπῶ νὰ τὸ ἐπαναλάβης! Ναι! ἀλλ' ὁ ἀριθμὸς αὐτὸς μὲ κάμνει νὰ φρίττω ὀλίγον διὰ σὲ. . . Ἐικοσι σύζυγοι! . . . ἐγνώρισα πολλοὺς συζύγους εἰς τὴν πα-

τρίδα μας, οί όποιοι, αφού ήκολούθησαν τόν γενικόν κανόνα, βεβαιώνουσιν ότι είχαν περισσοτέρας από μίαν! . . . Πώς θά όδηγῆς τό παραχοποιόν αυτό πόμινον;

ΝΙΚΟΑ. Δαμρπά! . . . ό τρόπος δέν είναι ούτε δύσκολος, ούτε νέος! "Ολαι αί γυναϊκές μου είναι κλειδωμέναι! γραΐται γυναϊκές τās προφυλάττουν! όλοι μου οί άνδρες είναι ευνούχοι, καί δέν διατρέχω κίνενα κίνδυνον νά λυπηθώ! Χωρίς νά λογαριάσω ακόμη ότι ό νόμος δίδει τό δικαίωμα εις τόν σύζυγον νά καταδικάσῃ εις θάνατον τήν άπιστον σουλτάναν. Ούτε ότι δύναμαι νά εκδικηθώ με μίαν μαχαιριάν! . . . ή με μίαν πιστολιάν!

ΝΙΚΟΑ. Δέν πρέπει λοιπόν πλέον νά λογαριάσει ότι θά σε εξανιδωμεν εις τήν Έλλάδα, ως αναχωρήσω! . . . Τό παρετήρητα καλή! Πολύ έννόησες πόσον ή κοινωνία μας είναι κατωτέρα από τήν έδικήν σας, καί ή πολυγαμία εύρε τόν άπόστολόν της! υγιαινε λοιπόν! . . .

ΝΙΚΟΑ. Με άφίνεις! . . .

ΜΑΡΓ. Σε άφίνω χωρίς νά άρῆσω πόθους, δέν συμφωνείς εις τούτο; Κάμε με σε παρακαλώ τήν χάριν νά παρατηρήσῃς εάν τά άλογά μου είναι έτοιμα. Τό πλοϊον αναχωρεϊ αύριον, ή θέσις μου είναι κρατημένη, καί εις τās Άθήνας δέν γιωρίζουν τί έγινε!

ΣΚΗΝΗ ΤΕΤΑΡΤΗ.

Οι αύτοι, ΣΤΕΦΑΝΟΣ, εισερχόμενος εκ δεξιών.

ΣΤΕΦ. Έξοχώτατε! . . . Με συγχωρείτε, Κυρία! —Αί αύρι σας ρθάνουσιν! . . . Τρέχουν! φωνάζουν! θορυβοϋν! . . .

ΝΙΚΟΑ. Σιώπησε, άχρειε! . . .

ΣΤΕΦ. Ποϊον είναι λοιπόν αυτό τό μυστήριον; . . . Άχρειε! δια τί άχρειος; Σιώπησε! δια τί νά σιωπήσω; 'Ο έμπορος σās φωνάζει, καί βεβαίως σεϊς δέν θά θέλατε νά μ' άφήσητε περισσότερον νά φυλάξω τόν γυναϊκωνίτην! Έλάτε λοιπόν! . . .

ΝΙΚΟΑ. Με συγχωρείς; . . .

ΜΑΡΓ. Άς πάσσουν αί φιλοφρονήσεις! . . . Εΐσαι συγχωρημένος! . . . εύρισκόμεθα εις τήν Άσίαν.

ΝΙΚΟΑ. Αυπούμαι! . . .

ΜΑΡΓ. Δια τί λυπείσαι; . . .

ΝΙΚΟΑ. Δια τήν δυσάρεστον αύτην σύμπτωσην; . . .

ΣΤΕΦ. (καθ' έαυτόν). Ω! Ω! ίσως καλά έκαμα νά διακόψω τό δουέτο αυτό! . . .

ΜΑΡΓ. *Οχι δά! έγώ ήμην άπερίσκεπτος, καί έντρέπομαι. . .

ΣΤΕΦ. Έξοχώτατε!

ΝΙΚΟΑ. Πλέον σιγά, προδότη! . . .

ΣΤΕΦ. Κύριε Νικόλαε! . . . ιδού όπου μετανοείς εις τόν μισόν ακόμη δρόμον! . . . ό Άλῆ-Μπαζού, Κύριε, γνωρίζει τήν καρδίαν του άνθρώπου! . . .

ΝΙΚΟΑ. Αύθιδη! . . . ?

ΣΤΕΦ. Κύριέ μου, άκουσε τί θόρυβος γίνεται!

ΝΙΚΟΑ. (πρός τήν Μαργαρίταν). Υγιαινε λοιπόν! . . . δια παντός! . . .

ΜΑΡΓ. Υγιαινε! . . .

ΝΙΚΟΑ. (καθ' έαυτόν). Ούτε ένα δάκρυον δέν χύνει! . . .

ΜΑΡΓ. Δια παντός! . . .

ΝΙΚΟΑ. (καθ' έαυτόν). Καί νά φανῶ τόσον δειλός! . . . όχι! θά γίνω Πασσάς! *Ετσι άπεφάσισεν ή τύχη! . . .

(Εξέρχεται προς τά δεξιά.)

ΜΑΡΓ. Τά άλογά μου! . . .

ΣΤΕΦ. *Ερχονται! . . . (καθ' έαυτόν). Φοβοϋμαι νά μη συμβῆ τίποτε άλλο πάλιν, άς σπεύσω λοιπόν τώρα νά τήν τοποθετήσω εις τήν άμαζαν. (Εξέρχεται προς τά άριστερά.)

ΣΚΗΝΗ ΠΕΜΠΤΗ.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ, έπειτα ΣΤΕΦΑΝΟΣ.

ΜΑΡΓ. (καθ' έαυτήν). Ω! . . . ναί! . . . θά αναχωρήσω! . . . χωρίς πόθον! . . . χωρίς λύπην! . . . *Ημην πολύ καλή, καί σήμεραν τό αισθάνομαι. Έγώ δια νά τόν ίδω τό ένόμιζα ότι ήτο μέγα πρᾶγμα! καί τώρα είμαι τόσον θυμωμένη! . . . με λέγει ότι είμαι φιλάρεσκος! με περιγελά! εκδικείται! . . . καί, επειδή έγινε σκεπτικός, με μεγάλην περιφρόνησιν δέχεται τόν έρωτά μου! Άρνήθηκα τήν χειρά του. . . καί αυτός άρνείται τήν έδικήν μου! καί όμως. . . πρέπει νά τό όμολογήσω με χαμηλήν φωνήν, τόν άγαπῶ. . . —Εΐναι πολύ άργά πλέον. . . με τό είπε! . . . —πολύ άργά; . . . μετά δεκαπέντε ήμέρας; . . . Με ήγάπα, καί περι τούτου βεβαιώνουσιν ή αναχώρησις του καί ή έξορία του! Αί ύποσχέσεις του άρά γε είναι ειλικρινείς; Θέλων νά με περιγελάσῃ δέν περιεγέλασεν άρά γε καί αυτός τόν έαυτόν του; Εΐπε πολλά, ώστε θά είπε βέβαια τήν άλήθειαν! *Ανθρωπος άποφασισμένος θά έλεγεν όλιγώτερα. . . (Παρατηρήσασα τό διβλίον επί του σοφᾶ). *Εν βιβλίον! Πεθανόν τούτο νά ήναι τό μυστικόν του! . . . «Εΐπέ μου τί διαβάζεις, καί θά σου είπῶ. . .» —*Α! Στίχοι! του Μουσσέ! ή Ναμουνά! . . .

ΣΤΕΦ. (εισερχόμενος, καθ' έαυτόν). Οί δρόμοι είναι ανοικτοί! φέρω τόν αποχαιρετισμόν! (Μεγαλοφώνως). Ίδου τά άλογα τῆς Κυρίας. . .

ΜΑΡΓ. Πολύ καλά!

ΣΤΕΦ. (καθ' έαυτόν). Μόνον αυτό δέν επερίμενα. . . ή Κυρία έρεθίσθη!

ΜΑΡΓ. (καθ' έαυτήν). Άγαπᾶς 'σάν τρελλός τήν Μαργαρίταν, ω Κασσάνη! . . . (Μεγαλοφώνως). Στέφανε!

ΣΤΕΦ. Ἀλή-Μπαζού!

ΜΑΡΓ. Ἀλή-Μπαζού;

ΣΤΕΦ. Βιζούρεις; και ἐγώ, όταν ἦλθα ἐδῶ εἰς τὴν Ἀσίαν, ἐπῆρα ἐν ὄνομα τῆς φαντασίας.

ΜΑΡΓ. Θὰ σὲ δυσαριστήσῃ νὰ τὸ ἀφήσῃς;

ΣΤΕΦ. Τὸ ὄνομα;

ΜΑΡΓ. Καὶ τὴν Περσίαν;

ΣΤΕΦ. Νὰ ἀφήσῃ τὴν Περσίαν; . . . Ἄ! διάβολε! ὄχι!

ΜΑΡΓ. Ἐὰν ὁ Νικόλαος ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα;

ΣΤΕΦ. Ἐὰν ὁ Νικόλαος; . . . — Δὲν θὰ ἐπιστρέψῃ! . .

ΜΑΡΓ. Βλέπω ὅτι δὲν συνεννοούμεθα! Θὰ ἐπιστρέψῃ!

ΣΤΕΦ. Ὁ δειλός!

ΜΑΡΓ. Πλησιάζει νὰ ἐνδώσῃ, και μὲ μίαν λέξιν, μὲ μίαν μόνον λέξιν, εἰμπορῶ νὰ τὸν κάμω νὰ τὸ ἀποφασίσῃ.

ΣΤΕΦ. Μὰ τὴν πίστιν μου! ὁ διάβολος εἶναι πανούργος, ἀλλὰ ἡ γυναῖκα εἶναι και ἀπὸ αὐτὸν πλέον πανούργος! Ὅταν σὲ εἶδα ἐπρομάντευσα τὴν λύσιν αὐτῆν! Ἐπροεἶδα δυστυχῶς ὅτι ὁ παλαιὸς ἔρωσ θὰ ἐξῆπνα ὅταν θὰ ἤκουε τὴν φωνὴν σου! και ὅτι ἦλθες — πολὺ λυπούμαι διὰ τοῦτο! — διὰ νὰ μᾶς διώξῃς ἀπὸ ἐδῶ, διὰ νὰ μᾶς φάγῃς τὸ ψωμί μας! Ἄ! Κυρία μου, κακὸν εἶναι αὐτὸ τὸ ὅποιον ἔκαμες! Τίσον εἶχα ἀγαπήσει τὰς ἀρχὰς τοῦ Ἀλλάχ! Ἐ τί! . . . Ἀπὸ ἐδῶ αἱ Ἀθηναὶ ἀπέχουσι τόσας χιλιάδας μίλλια, και ἐδῶ ἐστήσαμεν τὴν δίχρονον σημαίαν μας, και ὑπὸ τὴν σκέπην τοῦ Ἀλλάχ ἔχομεν τὴν εὐχαριστήσῃν, αὐτὸς μὲν νὰ ἦναι Πισσᾶς, ἐγὼ δὲ ὁ Βεζύρης του. Και τώρα νὰ ἐπιστρέψωμεν πάλιν εἰς τὴν πόλιν εἰς τὴν ὁποίαν ἐγεννήθημεν, νὰ ζῶμεν καθὼς πεζοὶ ἄνθρωποι, και νὰ κυλιώμεθα εἰς τὰς προλήψεις ἐνὸς κόσμου ἀνοήτου, και αὐτὸς μὲν νὰ φορῇ φορέματα ἀπὸ τσόχα. . . ἐγὼ δὲ νὰ τοῦ τὰ ζεσκονίζω; — Αὐτὸ εἶναι κακὸν πρᾶγμα, μᾶς ἀφαιρεῖς τὴν ἡδονὴν ἀπὸ τὸ στόμα! Σὲ δίδω κύριε. . . ἀλλὰ πόσον ἡ τύχη μου σὲ συγκινεῖ! Ἐὰν ὁ ἔρωσ τοῦ κυρίου τὸν κάμη νὰ παραστρατήσῃ, εὐσπλαγχνίσου τούλαχιστον ἐμένα, ὁ ὅποιος δὲν σὲ ἀγαπῶ!

ΜΑΡΓ. Κακόμοιρέ μου Ἀλλή-Μπαζού! ἡ λύπη σου μὲ κάμνει νὰ λυπούμαι! Ἀλλὰ δὲν πιστεύω ὁ Κύριός σου νὰ ἦναι τόσον ἐγωϊστής ὥστε, ὅταν ἐπανέλθῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα, νὰ σὲ πάρῃ μαζί του!

ΣΤΕΦ. Πῶς! θὰ ἔχω λοιπὸν τὸ δικαίωμα νὰ κατοικήσω ἐδῶ; Ἄ Κυρία μου, ἐὰν γίνῃ τοῦτο, τότε θυνάμεθα νὰ συνεννοηθῶμεν! Ἐνα Πασαλίκι δὲν εἶναι καλὸν πολὺ εὐκόλον διὰ νὰ τὸ πωλήσῃ τις, και δὲν ἀμφισβάλω ὅτι, ἂν θέλω νὰ τὸν παρακαλέσω, θὰ σὲ τὸ κληροδοτήσῃ ὁ Νικόλαος, ὅταν ἀναχωρήσωμεν!

ΣΤΕΦ. Τὸν ὑπερέτησα πολὺ κακὰ εἰς τὴν Περσίαν καθὼς και εἰς τὴν Ἑλλάδα, διὰ νὰ τολμήσω νὰ περάσω ἀπὸ τὸν νοῦν μου τοιαύτην ἐλπίδα! Ἀλλ' ἐὰν σεῖς Κυρία καταδεχθῆτε νὰ κάμετε χρῆσιν τῆς θυνάμεώς σας . . .

ΜΑΡΓ. Τὸ εἶπα . . . Μίαν λέξιν θὰ προσθέσω ἀκόμη . . . θὰ ἀναχωρήσωμεν ἀπόψε.

ΣΤΕΦ. Ὁ Κύριος; θὰ εὖρῃ ἄρα γε θεῖαν εἰς τὸ πλοῖον; . . .

ΜΑΡΓ. Ἐπῆρα δύο θέσεις.

ΣΤΕΦ. Ἀπὸ πρῶν! . . . Ἀλήθεια! σὰς θαυμάζω, Κυρία μου, και ὑπάγω νὰ ἐτοιμάσω τὰ πρᾶγματά του!

(Ἐξέρχεται πρὸς τὰ ἀριστερά.)

ΣΚΗΝΗ ΕΚΤΗ.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ, ἔπειτα ΝΙΚΟΛΑΟΣ.

ΜΑΡΓ. Τώρα, Κύριε Νικόλαε, θὰ τὰ εἰποῦμε ἐμεῖς οἱ δύο! . . .

ΝΙΚΟΛ. (εἰσερχόμενος, καθ' ἑαυτόν.) Ἀλλοίμον! ζέουρα και ἐγὼ τί θέλω; . . . τὴν ἀγαπῶ; . . . ἢ ὄχι; Ἐξῆλθα καταθυμωμένος, . . . και ὁ θυμὸς μου κατέπαυσε πρῶν ἀκόμη εὖγα ἀπὸ τὴν θύραν! . . . Μόλις τὴν ἀφῆσα. . . πρέπει νὰ τὴν ἴδω πάλιν! . . . Αἱ γυναῖκες μου, εἶναι ἐδῶ . . . Ἀρκεῖ μόνον νὰ θελήσω, και κόπτω τὴν ἄλυσον μου, και τὴν θυνάμιν αὐτῆς . . . Δὲν ὑθέλησα νὰ ἴδω τὰς γυναῖκας αὐτάς! . . . Ἄ! τὴν ἀγαπῶ! . . .

ΜΑΡΓ. (σκεπτομένη.) α Ναμουνά! θὰ γίνω πρώτη Κυρία τοῦ Ἰσπαχάν!

ΝΙΚΟΛ. . . . Διὰ νὰ τὴν καθησυχάσω θέλω νὰ διωξῶ τὸν γυναικωνίτην μου. Ἴδου τὴν! . . . Τὰ ἄλογά σου εἶναι ἔτοιμα.

ΜΑΡΓ. Ὑγίαινε λοιπὸν, Νικόλαε!

ΝΙΚΟΛ. Στάσου μίαν στιγμὴν! . . . διὰ τί τόσον ἐιάζεσαι! Ἐχεις καιρὸν ἀκόμη διὰ νὰ ἐπιστρέψῃς εἰς τὰς Ἀθήνας! πρέπει νὰ ἀποχαιρετισθῶμεν . . . τόσον ὀγλήγωρα; . . .

ΜΑΡΓ. Καὶ αἱ οὐρί σου;

ΝΙΚΟΛ. Ὁ διάβολος νὰ τὰς πάρῃ!

ΜΑΡΓ. Ἄ! Μπα!

ΝΙΚΟΛ. Ἄκουσε, Μαργαρίτα! θὰ σὲ ὁμιλήσω μὲ ὄλον τὸ θάρρος . . .

ΜΑΡΓ. . . . Τὸ ὅποιον συγχωρεῖ ἡ Περσία!

ΝΙΚΟΛ. Ἄ! εἶσαι σκληρά!

ΜΑΡΓ. . . . Ἐπειδὴ σὲ ὁμιλῶ μὲ ὄλον τὸ θάρρος;

ΝΙΚΟΛ. Δὲν θυνάμαι πλέον νὰ προσποιηθῶ και νὰ κρυθῶ! Ἐννοῶ πολὺ καλὰ ὅτι εἶμαι ἀξίος διὰ περιγέλλο! μὴ μὲ περιγελάσῃς πλέον! σὲ ἀγαπῶ!

ΜΑΡΓ. Εἰς τὴν τιμὴν σου!

ΝΙΚΟΛ. Θέλω νὰ σὲ πάρ . . .

ΜΑΡΓ. Νὰ γίνω ἀγαπητικιά σου!

ΝΙΚΟΛ. Ἴδου ὅτι μὲ περιγέλας ἀκόμη!

ΜΑΡΓ. Ὅχι! ἀλλὰ αἱ κλαυθμηραὶ σου λέξεις μὲ ἤγγιζαν εἰς τὴν καρδίαν . . .

ΝΙΚΟΛ. Καὶ . . .

ΜΑΡΓ. Συγκατανέου! Ἐβαρέθηκα πλέον νὰ μένω χήρα, καὶ θέλω μὲ τὴν ἀγάπην μου νὰ σὲ ἀποδείξω αὐτό!

ΝΙΚΟΛ. ὦ Μαργαρίτα! . . . τί εὐτυχία! . . . τί γάμος! . . . τί ἀγάπη! . . . Ἐμπρὸς λοιπόν! Τὰ ἄλογα κτυποῦν τὰ πόδια τους κάτω εἰς τὴν αὐλήν! Ἀκούεις τὸ καμετσίκι τῶν ἱπποκόμων; . . .

ΜΑΡΓ. Ἐμπρὸς; διὰ τί;

ΝΙΚΟΛ. Μήπως δὲν θέλεις πλέον ν' ἀναχωρήσῃς;

ΜΑΡΓ. Βεβαίαι! δὲν θέλω ν' ἀναχωρήσω.

ΝΙΚΟΛ. Θέλεις νὰ μείνῃς ἐδῶ εἰς τὴν Περσίαν;

ΜΑΡΓ. Βεβαίωςτατα, ἐδῶ θέλω νὰ μείνω!

ΝΙΚΟΛ. Ἀλλὰ ἐγὼ σκέπτομαι!

ΜΑΡΓ. Τίποτε δὲν σκέπτεσαι!

ΝΙΚΟΛ. Θέλεις νὰ ζήσῃς ἐδῶ; . . .

ΜΑΡΓ. Θέλω νὰ ζήσω καλὰ, — διότι ὁ παλαιὸς καὶ ἀπλὸς κόσμος δὲν εἶναι πλέον παρὰ μία μούμια, — ὡς παραδέχονται αἱ ὠραῖοι νόμοι τῆς πολυγαμίας.

ΝΙΚΟΛ. Μαργαρίτα . . .

ΜΑΡΓ. Το χαρέμι! . . .

ΝΙΚΟΛ. Ὅχι! πολὺ μὲ περιγέλασες Μαργαρίτα! Σὲ παρακαλῶ νὰ μὲ δώσῃς τὸ δικαίωμα νὰ σὲ ἀπαντήσω! Μὴ ἐσύγχισαι! . . . μὲ κατέβαλες! . . . Ζητῶ νὰ καταβάσω τὴν σημαίαν καὶ νὰ πληρώσω πρᾶσιμον! Ἀναγνωρίζω ὅτι ἐνίκηθηκα! Ἐχω ὀλιγώτερον πνεῦμα παρὰ καρδίαν! Παραδέχομαι ὅτι ἐνίκηθηκα! Πίπτω εἰς τὰ γόνατα τοῦ νικητοῦ μου!

ΜΑΡΓ. Ὅχι, ἔχεις λάθος! οὐ μ' ἐνίκησες! Μὲ ἀγαπᾷς, λέγεις, καὶ θέλω νὰ σὲ πιστεύσω! Ἐχεις γυναικωνίτην! εἴκοσιν ὠραιοτάτης τῆς Ἀνατολῆς! Καὶ ἐγὼ ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα ἔρχομαι νὰ λάβω θέσιν γελῶσα καὶ, χωρὶς μάλιστα νὰ σοῦ ζητήσω τὴν μεγάλην σου εὐνοίαν, ἔχω μόνην μου ἐλπίδα νὰ εἶμαι εἰκοστὴ σου πρώτη! . . . Ὅθι προσπαθῆσω νὰ σὲ γίνω ἀγαπητή!

ΝΙΚΟΛ. Δὲν τὸ λέγεις μὲ τὰ σωστά σου!

ΜΑΡΓ. Ἐὰν μὲ ἐπιπροτιμοῦσες τὰ πάντα θὰ ἦσαν καλλίτερα! διότι τότε ἡ ἐλευθερία σου θὰ μὲ ἔκαμνε νὰ ἐκβάλω τὸν φόβον αὐτὸν νὰ μὴ ἔχω παρὰ ἓνα ἔρωτα θεδιασμένον! Ἰδιοτροπίαί αἱ ὅποιαί εἰμποροῦν κάθε στιγμήν νὰ ἀλλάξουν, μ' ὄλην σου τὴν εὐχαριστίαν θὰ ἦσαν σταθεροί! Καὶ ἐὰν μὲ ἠπάτεις . . . Ὅθι εἰμποροῦσα χωρὶς σκάνδαλο, νὰ φαρμακακεύω . . . ἢ νὰ πνίξω τὰς ἀντιπάλους μου, τὸ ὅποιον εἶναι ἀγαπητὴ ἱκανοποίησις εἰς τοὺς ἀκατανόητους ἔρωτας . . . καὶ τὴν ὅποιαν ὁ νόμος εἰς τὰς Ἀθήνας παραδέχεται ὅτι δὲν δύναται νὰ τὴν ἀποσύγχις!

ΝΙΚΟΛ. Θέλω νὰ σὲ ἀπαλλάξω ἀπὸ ἀντιπάλους καὶ ἀπὸ δράματα Ἑλληνικά! . . . (Ἐγὼ γὰρ τὴν φωνὴν του) *Ε! . . . ἀφήσατε τὰς γυναῖκάς μου! Ἐβραῖοι! μαῦροι! Διώξατε ὄλους! ὀγλήγωρα! σᾶς δίδω δύο λεπτῶν τῆς ὥρας διορίαν ἀχρεῖοι! διὰ νὰ ξεκουμισθῆτε ἀπὸ ἐδῶ! — Τώρα λοιπὸν δὲν εἶναι πλέον ἀνάγκη νὰ ἐπιστρέψω εἰς τὴν Ἑλλάδα! Μὲ ὀνόμασες, Μαργαρίτα, μισάνθρωπον! Ἐὰν καὶ εἰς ἐσένα ἀρέσουν αἱ πράσινες κορδέλαις, αἱ μείνωμεν ἐδῶ. Ἄς κατοικήσωμεν μαζὴ τὰς ἐρήμους αὐτάς! Εἰς τὴν μοναξίαν αὐτὴν τὴν ὅποιαν τόσσο ἄλλοι θὰ ζαλεύουσιν θὰ φορῶ καὶ ἐγὼ κορδέλαις τοῦ αὐτοῦ χρώματος μὲ ταῖς ἐδικαῖς σου! . . . Δὲν θέλεις τὴν χεῖρά μου;

ΜΑΡΓ. Ἀλλὰ . . . αὐτὸ εἶναι θελκτικόν! θὰ σὲ τὸ εἰπῶ, Κύριε, ὅταν θὰ ἀναχωρήσωμεν!

ΝΙΚΟΛ. Στέφανε! . . .

ΜΑΡΓ. Ἀλή-Μπαζού! . . .

ΣΚΗΝΗ ΕΒΔΟΜΗ.

Οἱ Δούσι, ΣΤΕΦΑΝΟΣ.

ΣΤΕΦ. (Φορῶν ἐνδύμα Ἑλληνικὸν καὶ κρατῶν μπόγον μὲ ἐνδύματα εἰς τὸ χεῖρ του.)

Κυρία Μαργαρίτα!

ΝΙΚΟΛ. Μπα! τὰ ρούχά μου! . . .

ΣΤΕΦ. Ὅλα τὰ ἐτοιμάσα . . . καὶ τὸν μπόγον μου τὸν ἔχω ἐτοιμον!

ΜΑΡΓ. Ἀναχωρεῖς λοιπόν; . . .

ΣΤΕΦ. Ναι, Κυρία μου! ὦ ναι!

ΜΑΡΓ. Πόσον ὀγλήγωρα ἄλαζες γνώμην!

ΣΤΕΦ. Ἐπαθα ἀπὸ ὀδονταλγ . . . νοσταλγ . . .

(Σκέπτεται πρὸς στιγμήν) . . . ἔπαθα ἀπὸ νοσταλγίαν! . . . (Μὲ χαμηλὴν φωνὴν πρὸς τὸν Νικόλαον.) Καὶ ἔπειτα . . . Ἄ! θὰ σὲ τὸ εἰπῶ εἰλικρινῶς! ἐκάμναμε καὶ οἱ δύο ἓνα μέγα σφάλμα! . . .

Ὅταν ἐσὺ ἐλειπες, ἐγὼ ἔκαμνα τὴν ἐπιθεώρησιν! Αἱ οὐρὶ δὲν εἶναι ὅπως τὰς νομίζει ἓνας μάταιος λαός! Μακρὰν ἀπὸ τὰς κακοήθεις αὐτάς γυναῖκας! . . . Ὁ Ἐβραῖος σὲ φέρνει εἴκοσι κόκκιναις γυναῖκες καὶ ἄλλαις τόσαις μαύραις!

ΝΙΚΟΛ. Ἄ! πούρ! . . .

ΣΤΕΦ. Ναι! πούρ! ὕγιαινε! Περσία! τουρμπάνια! οὐρὶ!

ΝΙΚΟΛ. Ὅθι ἀποχαιρετήσῃς τὸ Πασσαλίκι! . . .

ΣΤΕΦ. . . . Καὶ θὰ πηγαίνω εἰς τὰς Ἀθήνας!

ΝΙΚΟΛ. Ἄς ἀναχωρήσωμεν ὀγλήγωρα, Μαργαρίτα!

ΜΑΡΓ. Περίμενε ἀκόμη μίαν στιγμήν, Νικόλαε! Εἰπέ μου ποῖς εἶναι ἡ ἀλληγορία τοῦ μικροῦ μὲς αὐτοῦ παρχμυθοῦ; . . .

ΝΙΚΟΑ. Παραμύθι διά νά κοιμηθούμεν ὄρθιοι!
νομίζεις ὅτι ἔχει ἀλληγορίαν;

ΜΑΡΓ. Βέβαια! . . . ἐδιάθασες κημὸν φορὰν τὴν
«Ναμουνα;»

ΝΙΚΟΑ. Ὦ! διάβολε! εἶμαι ὁ Χασσάνης! . . .
τὰ ἄλογα κτυποῦν τὰ πόδια! τους. . . Ἄς ἀναχω-
ρήσωμεν ὀγλήγωρα! . . .

ΜΑΡΓ. (παρουσιάζουσα εἰς αὐτὸν τὸ βιβλίον τὸ
ἀποτὸν ἔσυρεν ἀπὸ τὴν τσέπην της.) Μίαν στιγμὴν
ἀκόμα σὲ παρακαλῶ! . . . ἀνάγνωσε ἄλλην μίαν
φορὰν τὴν ἐπιγραφὴν! . . .

ΝΙΚΟΑ. (ἀναγινώσκει.) «Ἡ γυνὴ ὁμοιάζει τὴν
σκιάν σου!» τὴν ἀκολουθεῖς! σὲ φεύγει! . . . τὴν
φεύγεις. . . «σὲ ἀκολουθεῖ! . . .»

ΜΑΡΓ. (πρὸς τὸ κοινόν). Μὲ τὸ ὄνομα τοῦ
Μουσσῆ ἔπαιξεν ὁ συγγραφεὺς τὸ παιγνίδι αὐτὸ, ἰδοὺ
λοιπὸν ἡ συγγνώμη του.

ΝΙΚΟΑ. . . . Καὶ ἡ ἀλληγορία του!